

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/246
KARAR NO : 2021/341
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Kapalı Ceza infaz Kurumunda tutuklu olarak bulunan davacının 2018 KPSS Ö retmenlik Alan Bilgisi sınavına girmesine izin verilmemesi nedeniyle, e itim ve ö retim hakkı ile çalı ma hakkından mahrum bırakıldı ı ileri sürülerek u ranılan manevi zararın giderilmesi istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : .K.
Vekili : Av. Z.A.A.
Davalı : Adalet Bakanlığı
Vekili : Av. B.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, silahlı terör örgütüne üye olma suçundan halen Sincan T Tipi Kapalı Ceza infaz Kurumunda tutuklu olarak bulunan davacının, 2016 yılında Ankara Gazi Üniversitesi E itim Fakültesi Sınıf Ö retmenli i bölümünü bitirdi ini, Ankara 2. Sulh Ceza Hakimli inin kararı ile FETÖ/PDY terör örgütüne üye olmak suçlaması ile 06/06/2017 tarihinde tutuklandı nı, 22/07/2018 tarihinde 2018 KPSS Lisans ve E itim Bilimleri sınavlarına girdi ini, ancak 05/08/2018 tarihinde yapılan 2018 KPSS Ö retmenlik Alan Bilgisi sınavına giremedi ini, Ankara Batı nfaz Hakimli ine verdi i ikayet dilekçeleri üzerine, kendisine sözlü olarak *Görevli Cumhuriyet Savcısının* cezaevinde sınava giri için yeterli ço unlukta ki i bulunmadı nı gerekçe gösterdi i belirtilerek bilgi verildi ini, sonrasında da Ankara Batı nfaz Hakimli inin 2018/5402 sayılı kararı ile, terör suçundan kurumlarında bulundu u bu sebeple talebinin reddedildi inin belirtildi ini, davacının 22/07/2018 tarihinde girdi i sınavlar zamanında da ilgili kurumda terör suçu i ledi i iddiası ile tutuklu olarak bulundu unu, o sınavlara girip daha sonraki sınavlara girdirilmemesinin hukuki dayanaktan yoksun, bir gerçe e dayandırılmadı mın açık oldu unu, kendisine yazılı olarak gerekçenin verilmemesinin hukuken ayrı bir vahamet olup, Ankara Batı nfaz Hakimli inin 2018/5402 sayılı kararında .. *Tutuklunun talep etti i yazının içeri inin tutuklu tarafından biliniyor olması sebebiyle yazının verilmesinde hukuki bir yarar yoktur* denilerek idarece gerekçelendirmesi gereken durum gerekçelendirilmeyerek davacının ısnatı ö renme ve yapılan i lemin gerekçesinden haberdar olma hakkından da mahrum bırakıldı nı, böylesi gerekçeden yoksun bir sebeple de sınava giremedi ini, Adalet Bakanlığı 'na hizmet kusuru sebebiyle tazminat istemli ba vuruda bulunuldu unu, ancak idarece geri dönü yapılmayarak 60 günlük sürenin bitiminden itibaren dava açma süresinde i bu davayı açma zaruriyetinin hasıl oldu unu, Anayasamızda ifade edilen çalı ma hakkını kullanmak isteyen davacının bu hakkının gerekçesiz bir ekilde elinden alındı nı, 06/02/2018 tarihli 7083 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "*Sınavlara ili kin tedbirler*" ba lı ı altında "*Terör örgütü üyeli i veya bu Örgütlerin faaliyeti çerçevesinde i lenen suçlar sebebiyle tutuklu veya hükümlü olarak ceza infaz kurumunda bulunanlar, ola anüstü halin devamı ve kurumda barındırıldıkları süre zarfında, ülke genelinde uygulanan merkezî sınavlar ile örgün veya yaygın her türlü e itim ve ö retim kurumları ile kamu kurum ve kurulu ları tarafından ceza infaz kurumu içinde veya*

di nda yapılan ya da yaptırılan sınavlara giremezler." denildi ini, 18/07/2018 tarihinde *ola anüstü halin* kaldırıldı mı, bu durumda yetersiz gerekçe ile çalı ma ve e itim ö retim hakkından mahrum bırakıldı mı, e itim hakkı ihlal edilen davacının sınava girememesinde idarenin bir personeli olan savcı tarafından hizmet kusuru bulundu unu, söz konusu hizmet kusurunun idarenin personelinin keyfi bir eyleminden do du u, i lemnden do an manevi zararlarının davalı idarece *kusurlu sorumluluk* ilkesine göre tazmininin gerekti ini belirterek, 30.000 TL manevi tazminatın ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Ankara 12. dare Mahkemesi 21/12/2018 tarihli ve E.2018/2634, K. 2018/2540 sayılı kararı** ile, 4675 sayılı nfaz Hâkimli i Kanunu ile ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan i lemler veya bunlarla ilgili faaliyetlere yönelik ikâyetleri incelemek, karara ba lamak ve kanunlarla verilen di er görevleri yerine getirmek üzere infaz hâkimli inin görevli kılındı ı, infaz hâkimli inin kararlarına kar ı itiraz mercii de belirlenmek suretiyle bu Kanun'un uygulamasında takip edilmesi gereken sürecin düzenlenmi bulundu u açıklanarak, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermi , davacının istinaf talebi, Ankara Bölge dare Mahkemesi Onuncu dari Dava Dairesinin 23/05/2019 tarihli ve E.2019/467, K.2019/870 sayılı kararı ile reddedilmi , kararın onanmasına karar verilmi tir.

3. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesi 22/10/2020 tarihli ve E.2019/1086, K.2020/579 sayılı kararı** ile, davanın tutuklama kararının infazı sırasındaki hatalı i lemlere dayandırıldı ı, infaz i leminin yargılama faaliyeti kapsamında olmayıp idari bir eylem ve i lem niteli inde oldu u, bu nedenle davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava artı yoklu undan usulden reddine karar vermi , itiraz edilmeyen karar kesinle mi tir.

III. LG L HUKUK

5. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkındaki Kanun'un, "*Ö retimden yararlanma*" ba lıklı 76. maddesi öyledir:

" (1) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk e itimevlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yaygın ö retimden yararlanmaları sa lanır.

(2) (Ek:14/4/2020-7242/35 md.) Bu maddenin uygulanmasına ve sınavlara ili kin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

6. 29/03/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren Ceza nfaz Kurumlarının Yönetimi le Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkında Yönetmeli in "*Ö retimden yararlanma*" ba lıklı 89. maddesi öyledir:

" (1) Açık kurumlar ile çocuk e itimevlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin yaygın ö retimden yararlanmaları sa lanır.

(2) Hükümlülere okuma-yazma ö retilmesi, örgün veya yaygın ö retim kurumları aracılı ıyla, kuruma gelmeden önce eksik kalan e itimlerinin tamamlattırılması ve ö renimlerini devam ettirilmesi sa lanur.

(3) İkö retim ara sınıflarından terk olanlardan, örgün e itim ça ını geçirmi on be ve daha üst ya larda bulunan her hükümlünün yaygın e itime devam etmesi te vik edilir."

7. 5275 sayılı Kanun'un, "Kapalı ceza infaz kurumu dı na çıkma hâlleri" ba lıklı 92. maddesi öyledir:

(1) Hükümlü; izin, hastaneye, Cumhuriyet Ba savcılı na veya duru maya sevk, e itim, ö retim, i yurdu, cezanın ertelenmesi, salıverilme, nakil, deprem, sel gibi do al afet ve yangın hâlleri dı nda ve yetkili makamca verilm i yazılı bir emir olmadıkça kapalı kurumun dı na çıkarılamaz. (Ek cümle: 15/8/2016-KHK-674/16 md.; Aynen kabul: 10/11/2016-6758/16 md.) 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında yazılı suçlardan hükümlü ve tutuklu olanların, ceza infaz kurumu düzeni ile toplum güvenli ini tehlikeye dü ürebilece i, terör örgütü veya di er suç örgütü üyelerinin örgütsel amaçlı faaliyet ve haberle melerine imkân sa layabilece i, yol, kalınacak ceza infaz kurumu ya da sınav merkezi veya okulda güvenlik açısından sakınca bulunabilece i de erlendirildi i takdirde kurum dı na çıkmaları Cumhuriyet ba savcılı ı tarafından kısıtlanabilir.

....."

8. "Tutukluların yükümlülükleri" ba lıklı 116. maddesi öyledir:

" (1) Bu Kanunun; yüksek güvenli kli kapalı ceza infaz kurumları, hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi, kuruma alınma ve kayıt i lemleri, hükümlüler ile yakınları ve ilgililerin bilgilendirilmesi, cezayı çekme, güvenlik ve iyile tirme programına ve sa lı n korunması kurallarına uyma, bina ve e yaların korunması, kapıların açılmaması ve temasın önlenmesi, oda ve eklentilerinde bulundurulabilecek ki isel e yalar, arama, disiplin cezalarının niteli i ve uygulanma ko ulları, kınama, bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma, ücret kar ılı ı çalı ilan i ten yoksun bırakma, haberle me veya ileti im araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama, ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma, hücreye koyma, çocuk hükümlüler hakkında uygulanabilecek disiplin tedbirleri ve cezaları, disiplin soru turması, disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması, yönetim tarafından alınabilecek tedbirler, zorlayıcı araçların kullanılması, ödüllendirme, ikâyet ve itiraz, nakiller, disiplin nedeniyle nakil, zorunlu nedenlerle nakil, hastalık nedeniyle nakil, nakillerde alınacak tedbirler, avukat ve noterle görü me hakkı, kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlü ü, kütüphaneden yararlanma, süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı, telefonla haberle me hakkı, radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı, mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı, bu Kanunda sayılan günlerde dı arıdan gönderilen hediyeyi kabul etme hakkı, din ve vicdan özgürlü ü, muayene ve tedavi istekleri, hükümlülerin beslenmesi, iyile tirme programlarının belirlenmesi, hükümlülerin sayısı ve uygulanacak güvenlik tedbirleri, e itim programları, ö retimden yararlanma, muayene ve tedavileri, sa lık denetimi, hastaneye sevk, infazı engelleyecek hastalık hâli, kendilerine verilen yiyecek ve içecekleri reddetmeleri, ziyaret, yabancı hükümlüleri ziyaret, ziyaret ve görü lerde uygulanacak esaslar, beden e itimi, kütüphane ve kurslardan yararlanma konularında 9, 16, 21, 22, 26 ilâ 28, 34 ilâ 53, 55 ilâ 62, 65 ilâ 76 ve 78 ila 88 inci maddelerinde düzenlenmi hükümlerin tutukluluk hâliyle uzla ır nitelikte olanları tutuklular hakkında da uygulanabilir.

....."

9. 4675 sayılı nfaz Hâkimli i Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" ba lıklı 1. maddesi öyledir:

"Bu Kanunun amacı, infaz hâkimliklerinin kurulu , görev, çalı ma esas ve usullerini düzenlemektir.

(De i ik ikinci fıkra:14/4/2020-7242/1 md.) Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan i lemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ili kin verdi i kararlara yönelik ikâyetleri incelemek ve karara ba lamak, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ili kin hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak, i leri yapmak ve kanunlarla verilen di er görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hâkimliklerine ili kin hükümleri kapsar.

10. " nfaz Hâkimliklerinin Görevleri" ba lıklı 4. maddesi öyledir:

" nfaz hâkimliklerinin görevleri unlardır:

1. Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kabul edilmeleri, yerle tirilmeleri, barındırılmaları, ısıtılmaları ve giydirilmeleri, beslenmeleri, temizliklerinin sa lanması, bedensel ve ruhsal sa lıklarının korunması amacıyla muayene ve tedavilerinin yaptırılması, dı arıyla ili kileri, çalı tırılmaları gibi i lem veya faaliyetlere ili kin ikâyetleri incelemek ve karara ba lamak.

2. Hükümlülerin cezalarının infazı, mü ahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi i lem veya faaliyetlere ili kin ikâyetleri incelemek ve karara ba lamak.

3. Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya di er mevzuat hükümlerine aykırı oldu u iddiasıyla yapılan ikâyetleri incelemek ve karara ba lamak.

4. Ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarının kendi yetki alanlarına giren ceza infaz kurumları ve tutukevlerindeki tespitleri ile ilgili olarak düzenleyip intikal ettirdikleri raporları inceleyerek, varsa ikâyet niteli indeki konular hakkında karar vermek.

5. (Ek:14/4/2020-7242/4 md.) Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ili kin verdi i kararlara kar ı yapılan ikâyetleri incelemek.

6. (Ek:14/4/2020-7242/4 md.) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ili kin mahsup, ceza zamana ımı ve hükümlünün ölümü hâllerinde verilecek kararlar da dahil olmak üzere hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak ve i leri yapmak.

7. Kanunlarla verilen di er görevleri yapmak.

Kanunlarda ba ka bir yargı merciine bırakılan konulara ili kin hükümler saklıdır."

11. " nfaz hâkimli ine ikâyet ve usulü" ba lıklı 5. maddesinde, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan i lemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ili kin verdi i kararların kanun veya di er mevzuat hükümlerine aykırı oldu u gerekçesiyle bu karar, i lem veya faaliyetlerin ö renildi i tarihten itibaren on be gün, herhalde yapıldı ı tarihten itibaren otuz gün içinde ikâyet yoluyla infaz hâkimli ine ba vurulabilece i hükmüne ve " nfaz Hâkimli ince ikâyet Üzerine Verilen Kararlar" ba lıklı 6. maddesinin üçüncü fıkrasında, " nfaz hâkimi, inceleme sonunda ikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, yapılan i lemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir" hükmüne ve son fıkrasında " tiraz, infaz hakimli inin yargı çevresinde bulundu u a ır ceza mahkemesine yapılır. nfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi oldu u takdirde itirazla ilgili karara katılamaz." hükümlerine yer verilmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemine uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, Kapalı Ceza nfaz Kurumunda tutuklu olarak bulunan davacının 2018 KPSS Ö retmenlik Alan Bilgisi sınavına girmesine izin verilmemesi nedeniyle, e itim ve ö retim hakkı ile çalı ma hakkından mahrum bırakıldı ı ileri sürülerek u ranılan manevi zararın giderilmesi istemiyle açılmı ır.

15. Dosyanın incelenmesinden, dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden, davacının, 05/08/2018 tarihinde yapılan 2018 KPSS Ö retmenlik Alan Bilgisi sınavına ba vuru yapmasına ra men sınava götürülmedi ini, götürülmeme nedeninin kendisine yazı ile bildirilmesini dilekçe yazarak talep etmesine ra men nedenin kendisine yazı ile bildirilmedi ini, savcılı ın verdi i bu haksız kararın nedenini bilmek istedi ini belirterek yaptı ı ikayet üzerine, Ankara Batı nfaz Hakimli inin 24/09/2018 tarihli ve E.2018/5258, K.2018/5402 sayılı kararı ile, tutuklunun sınav yerinin kurum dı ı olan bir adres oldu u, tutuklu tarafından izin talebinde bulunuldu u, talebin terör suçu nedeniyle kurumda bulundu undan reddedildi i ve görevli memurlar tarafından kendisine bilgi verildi inin anla ıldı ı belirtilerek, tutuklunun talep etti i yazının içeri ini biliyor olması, yapılan uygulamada hukuka aykırı bir durum olmadı ı gerekçesiyle talebin reddine karar verildi i, karara yapılan itirazın Ankara Batı 1. A ır Ceza Mahkemesinin 22/10/2018 tarihli ve D.i .2018/3035 sayılı kararı ile reddedildi i, ayrıca davacının, savcılık talimatıyla giremedi i sınav nedeniyle haksız uygulamalara maruz kaldı ından bahisle, 04/10/2018 tarihinde Adalet Bakanlı ına yazmı oldu u dilekçesiyle 30.000 TL manevi tazminat ödenmesini istedi i anla ılmı ır.

16. Olayda, davacı iddiasının, yukarıda hükümlerine yer verilen 4675 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan "... Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ili kin verdi i kararlara kar ı yapılan ikâyetlere" ili kin olup, bu ikayetleri incelemenin ve karara ba lamının nfaz Hâkimli i'nin görevinde oldu u düzenlemesine istinaden, bu konulardaki ikayetlere bakmakla adli yargı yerinin görevli oldu u belirlenmi olup, aynı ikayetten kaynaklanan tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılaca ı, ancak Mahkememizin adli yargı içerisinde hangi yargı merciinin bu davalara bakmakla görevli oldu u hususunda karar verme yetkisi bulunmadı ı gözetildi inde, bu belirlemenin ilgili yargı kolunun kendi içerisinde yapılması gerekti i sonucuna varılmı ır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/10/2020 tarihli ve E.2019/1086, K.2020/579 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/10/2020 tarihli ve E.2019/1086, K.2020/579 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN